

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΗΝ 2η ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ
ΤΩΝ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ
ΚΟΜΜΑΤΩΝ

«ΚΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΔΙΚΥΤΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ»

Αθήνα, 29 Ιανουαρίου 2000

Φίλες και φίλοι,

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. προχωρά με πρωτοβουλία της ΝΕ Α΄ Αθήνας στην υλοποίηση της υπόσχεσης που δώσαμε πέρυσι στο Παρίσι για τη διοργάνωση της 2^{ης} Πανευρωπαϊκής Συνδιάσκεψης των Αλληλέγγυων ευρωπαϊκών Μητροπόλεων.

Θεωρώ σημαντική αυτή την πρωτοβουλία που βάζει τις βάσεις για τη δημιουργία ενός δικτύου αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Εύχομαι σ' αυτή τη δεύτερη συνάντηση που γίνεται στην Αθήνα να προχωρήσουμε το διάλογο ανάμεσα στα σοσιαλιστικά και εργατικά κόμματα και την κοινωνία πολιτών γύρω από τα κοινά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι των μεγάλων ευρωπαϊκών αστικών κέντρων.

Σε μία εποχή που αλλάζει ραγδαία, σε έναν κόσμο που οι νέες τεχνολογίες, η λογική της ισχύος και του κέρδους, η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας μεταμορφώνουν καθημερινά το τοπίο, ανατρέποντας δομές και λειτουργίες και ευνοώντας την ανεξέλεγκτη κυριαρχία της αγοράς και των νόμων της είναι κρίσιμο ότι οι σοσιαλιστικές και προοδευτικές δυνάμεις της Ευρώπης αναζητούν λύσεις για την ποιότητα ζωής, προβληματίζονται για την ανασφάλεια και την ξενοφοβία, επαναφέρουν στο επίκεντρο του προβληματισμού το ζήτημα των δικαιωμάτων - όχι ως εργαλείο επιβολής ενός ξεκομμένου από την κοινωνία ατομισμού αλλά ως μέσο ελευθερίας και συμμετοχής στη ζωή, ως στοιχείο συνοχής και ανάπτυξης της ίδιας της κοινωνίας.

Τα σοσιαλιστικά και εργατικά κόμματα της Ευρώπης παλεύουν για μία κοινωνία ισότητας και ελευθερίας, μια κοινωνία δικαιοσύνης και αλληλεγγύης, το ευ ζην των πολιτών της Ευρώπης αλλά και όλων των ανθρώπων που ζουν και εργάζονται στις χώρες μας.

Η ευημερία δεν είναι ένα ψυχρό οικονομικό μέγεθος που εκφράζεται μόνο με αριθμούς, με τον ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ, με την αύξηση των εισοδημάτων. Για ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα η ανάπτυξη είναι μία ποιοτική διαδικασία. Σχετίζεται και αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, την διασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης με γνώμονα τις ανάγκες των ανθρώπων και όχι τις επιταγές του κέρδους, την ποιότητα της καθημερινότητας και της κοινωνικής συμβίωσης. Οι πολλές δυνατότητες που έχουν οι άνθρωποι στη διάθεσή τους δεν σημαίνουν ότι διασφαλίζεται η ποιότητα της ζωής τους. Ένα αυτοκίνητο ακινητοποιημένο σε έναν μποτιλιαρισμένο δρόμο είναι ταυτόχρονα το σύμβολο μιας νέας μορφής υποδούλωσης.

Επεξεργαζόμαστε μία νέα πολεοδομική προσέγγιση, ώστε να αντιστρέψουμε την πορεία μιας άλογης και ασύμμετρης ανάπτυξης που οδήγησε σε απάνθρωπες μορφές ζωής και να αποκτήσουμε πόλεις και γειτονιές με ανθρώπινο πρόσωπο. Το χάσμα μεταξύ των γειτονιών -γκέτο για τους κοινωνικά απόκληρους και των περιοχών-φρουρίων για τους οικονομικά ισχυρούς αποδιαρθρώνουν τον κοινωνικό ιστό και δυναμιτίζουν τη συνοχή της κοινωνίας. Θέλουμε γειτονιές που θα εξασφαλίζουν σε κάθε άτομο το χώρο και τις δυνατότητες ώστε να οργανώσει και να απολαύσει την

καθημερινότητα, που θα βοηθούν στην επικοινωνία, θα αποπνέουν και θα δίνουν ζωή, ασφάλεια, ποιότητα, διευκολύνσεις. Το μετρό που εγκαινιάσαμε χθες δεν είναι απλά ένα ταχύτερο μέσο μεταφοράς. Είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι αυτής της προσέγγισής μας, ένα στοιχείο του νέου πολιτισμού που θέλουμε. Ο τρόπος να μειώσουμε τον «χαμένο χρόνο», να κερδίσουμε αυτόν τον χρόνο σε δημιουργία. Είναι ένα μέσο που -μέσα και από την ποιότητα των υπηρεσιών του- μικραίνει τις αποστάσεις, χιλιομετρικές, ψυχολογικές, κοινωνικές, ενώνει την πόλη και τις γειτονιές της.

Η ελεύθερη, αυτόνομη και ανθρώπινη διαμόρφωση και βίωση της καθημερινής ζωής προϋποθέτει την ασφάλεια. Η επιβίωση και ανάπτυξη των σύγχρονων κοινωνιών εξαρτάται περισσότερο από ποτέ από τη διαχείριση των κινδύνων και των εντάσεων που γεννούν τα φαινόμενα της νέας εποχής: η διαμόρφωση κοινωνιών σύνθετων χωρίς ωστόσο ισχυρούς συνεκτικούς ιστούς, η μαζική μετανάστευση, η παγκοσμιοποίηση του εγκλήματος. Η καταπολέμηση του εγκλήματος, η εδραίωση του αισθήματος ασφάλειας στην πόλη είναι στοιχεία της ποιότητας ζωής, είναι όρος της συνοχής της κοινότητας και ταυτόχρονα ενίσχυση των ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού, αυτών που δεν μπορούν να «αγοράσουν την προστασία». Ευημερία του πολίτη σημαίνει σήμερα και συνθήκες σιγουριάς και αξιοπρέπειας στην καθημερινή ζωή, στην εργασία του, στη γειτονιά του.

Οι συντηρητικές αντιλήψεις ταυτίζουν συχνά την ασφάλεια με την επιβολή λογικών και πρακτικών αστυνομικού κράτους και ακόμη

-πράγμα ίσως πιο επικίνδυνο- με τον στιγματισμό και τον αποκλεισμό των φυλετικά αλλά και των κοινωνικά «ξένων» από τη ζωή της κοινότητας. Γνώρισμα μιας συνεκτικής, μιας ισχυρής κοινωνίας δεν είναι η δαιμονοποίηση του διαφορετικού αλλά η αρμονική ένταξή του στο σύνολο, δεν είναι ο αποκλεισμός του ξένου αλλά ο εμπλουτισμός της κοινωνίας από αυτό. Εμείς επιδιώκουμε μία κοινωνία που προωθεί την ανεκτικότητα, που αναγνωρίζει τη διαφορά και το δικαίωμα στη διαφορά επί τη βάση αρχών και κανόνων που έχουμε συμφωνήσει ως κοινωνία μέσα από δημοκρατικούς θεσμούς και τον διάλογο. Συστατικό μιας ισχυρής κοινωνίας, που επαγγέλλονται και επιδιώκουν οι σοσιαλιστές, δεν είναι η τυφλή ισχύς ενός ανηλεούς κράτους αλλά η θωράκιση των θεσμών, η εμπιστοσύνη στους κανόνες και τα μέσα του κράτους δικαίου. Ο σεβασμός και η ενίσχυση των δικαιωμάτων, η δυνατότητα του καθενός να ασκεί τα δικαιώματα αυτά είναι αδιαπραγμάτευτη επιδίωξή μας.

Η ιδέα και η προοπτική μιας κοινωνίας που επιδιώκει τη διεύρυνση και το βάθεμα της δημοκρατίας, την ισόρροπη κοινωνική ανάπτυξη, σε τελευταία ανάλυση την ελευθερία και την ισότητα δεν μπορεί να συνυπάρξει με τον αποκλεισμό κοινωνικών ομάδων από την απόλαυση θεμελιωδών δικαιωμάτων αλλά και ευχερειών. Η άσκηση των δικαιωμάτων προϋποθέτει μία κοινωνία δικαιοσύνης και αλληλεγγύης. Η ανάπτυξη της ελευθερίας, της συμμετοχής, της προσωπικής αυτονομίας δεν είναι δυνατή σε συνθήκες ανισότητας και κοινωνικού αποκλεισμού. Γνωρίζουμε ότι οι νέοι κοινωνικοί διαχωρισμοί και αποκλεισμοί είναι πιο πολύπλοκοι από αυτούς που

παραδοσιακά αντιμάχονταν τα σοσιαλιστικά και εργατικά κόμματα. Δεν προσδιορίζονται μόνο από κοινωνικές τάξεις ταξικές ή οικονομικές παραμέτρους αλλά και από άλλες όπως το φύλο, η ηλικία, ο τρόπος ζωής. Η καταπολέμηση του κάθε μορφής αποκλεισμού, η διατήρηση και ενδυνάμωση του κοινωνικού ιστού είναι η μεγάλη πρόκληση των χρόνων που έρχονται. Επιδιώκουμε ίσες δυνατότητες και ευκαιρίες για τον καθένα ώστε να αναπτυχθεί ελεύθερα και να πραγματοποιήσει τους στόχους του. Η ισότητα και η ελευθερία συνδέονται όμως άμεσα και με την ευθύνη του καθενός απέναντι στο κοινωνικό σύνολο και ειδικότερα στους αδύναμους. Η ικανοποίηση των πραγματικών αναγκών των ασθενέστερων, η οργανωμένη κοινωνική αλληλεγγύη μέσα από θεσμούς κοινωνικής προστασίας και επανένταξης, ώστε να διαφυλαχθεί η ευημερία των ανθρώπων σε μία κοινωνία συνοχής, είναι στη σημερινή εποχή της αβεβαιότητας πιο αναγκαία από ποτέ.

Η δημιουργία ανθρώπινων και ασφαλών πόλεων, η καταπολέμηση της ξενοφοβίας, του φανερού και υφέρποντος ρατσισμού, η διασφάλιση δικαιωμάτων και ίσων ευκαιριών ώστε να κτυπηθεί στη ρίζα του το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού και ό,τι αυτό συνεπάγεται δεν είναι παρεμπόδιμα θέματα μιας πολιτικής ατζέντας. Πρέπει να τεθούν στο επίκεντρο της συζήτησης και της πολιτικής των σοσιαλιστικών δυνάμεων στην Ευρώπη. Το εγχείρημα αυτό είναι καταδικασμένο σε αποτυχία εάν οι σοσιαλιστές δεν κατορθώσουν να ενεργοποιήσουν τους πολίτες στη διαμόρφωση της νέας καθημερινότητας και στην υπόθεση της υπεράσπισης των

δικαιωμάτων, εάν δεν επιδιώξουν να αναδείξουν την κοινωνία των πολιτών σε πρωταγωνιστή αυτής της προσπάθειας.

Φίλες και φίλοι,

Ο σοσιαλισμός είναι μια αέναη διαδικασία. Μια διαδικασία που πρέπει να οδηγεί στη βελτίωση της καθημερινής ζωής. Αλλά για να γίνει αυτό σήμερα, χρειάζεται το σοσιαλιστικό κόμμα να διευρύνει διαρκώς τα πεδία δράσης του. Η σοσιαλιστική απάντηση πρέπει να αφορά όλους τους τομείς της ζωής. Είναι ο μόνος τρόπος το όραμα μας να γίνει πραγματικότητα, ένας τρόπος ζωής. Με ανάπτυξη και κοινωνική δικαιοσύνη. Με πολιτικές για τον πολίτη. Για μια καλύτερη ποιότητα ζωής. Όσοι συμφωνούμε στην αναγκαιότητα αυτής της προσπάθειας πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας και να καταθέσουμε τις προτάσεις μας για πόλεις με βιώσιμη ανάπτυξη, σεβασμό στον άνθρωπο και στο περιβάλλον.

Τα σοσιαλιστικά κόμματα μαζί με τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών κτίζοντας αυτό το δίκτυο αλληλεγγύης συμβάλλουν αποφασιστικά στην κοινωνική συνοχή των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην κοινωνική και πολιτική οντότητα της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.